

cet usque dum Episcopus de ipsius paroeciae provisione non definiat, servato tenore facultatum ad hoc a proprio Ordinario acceptarum.

269. – Visitationem sui districtus Vicarius foraneus nullo modo peragat nisi de Episcopi speciali mandato, et hoc in casu sedulo mandati limites servet.

270. – Vicarii foranei loco, tempore et modo ab Episcopo constituendis, cum parochis sui districtus conventum ineant ad instituendam collationem de re theologica, morali et liturgica ab Episcopo designanda.

TITULUS VIII.

DE PAROCHIS.

271. – Parochorum, qui in adiutorium infirmitatis nostrae vocati sunt, munus praestantissimum nobilissimumque agnoscimus, « ars enim artium, aiebat S. Gregorius Magnus, est regimen animarum. » Quapropter sequentia de eorum potestate et iuribus, et praecipue de ipsorum obligationibus, vel in memoriam revocanda vel decernenda statuimus.

272. – Solius Episcopi est Vicarios parochorum seu coadiutores nominare atque remove.

273. – Parochi nedum obligationem sed etiam ius habent ad hoc ut fideles ab ipsis sacramenta accipiant baptismi, communionis paschalis et in forma viatici, extremae unctionis, necnon ut eorum matrimoniis assistant.

274. – Parochus in propria Ecclesia iure praecedentiae potitur, quoties nulla dignior adsit persona cui de iure competat praecedentia.

275. – Quae de potestate et iuribus parochorum, vel in hoc titulo vel alibi dicta sunt, et quae de ipsorum obligationibus dicta sunt vel dicenda erunt, pari modo de Vicariis perpetuis apud nos dictis *Vicarios fijos* intelligenda sunt.

276. – Parochos hortamur ac in Domino obsecramus ut diligenter perpendant ac serio meditentur gravissima haec Concilii Tridentini verba: « Praecepto divino mandatum est omnibus quibus animarum cura commissa est oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbique divini praedicatione; sacramentorum administratione ac bonorum omnium operum exemplo pascere; pauperum aliarumque miserabilium personarum paternam curam gerere, et in cetera munia pastoralia incumbere: quae omnia nequaquam ab iis praestari et impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt. » (sess. 23, cap. 1, de Ref.)

277. – Prima igitur et personalis parochorum obligatio est residentia, a qua minime excusabit aetas senilis, parvus parochianorum numerus, aëris intemperies, pestilentia aut inimicitiae.

278. – Non tamen sufficit residentia in domo parochiali, sed requiritur insuper, si partes officii sui diligenter adimpleat, proprio munere ita fungi ut agnoscat vultum pecoris sui, et queat ad exemplum Christi asserere: « Cognosco oves meas et cognoscunt me meae. » (Io. x, 14).

279. – Hinc Parochi visitent, quam frequenter fieri poterit, pagos, vicos et parvos degentium coetus: ut non solum in christiana religione illos parochianos instituant, eisque sacramenta administrent; sed etiam inspiciant an extent in eis concubinarij, aliique perditii ho-

mines, an, praecipue inter indos, cultus idololatricus daemone exhibeatur, sive in cavernis, sive in aliis occultis locis, an actus superstitiosos exercent, atque alia eiusmodi ediscere satagant, ut totis viribus in ea eradicanda incumbant.

280. – Meminerint insuper gravissima obligatione teneri indos speciali cura per catechesim eorum etiam lingua explanatam, per scholas pro parvulis et adolescentibus utriusque sexus perque alias pastoralis zeli industrias in vita christiana pascere, educare et adiuvere.

281. – Oratione assidua maxime indiget Parochus; mediator est enim inter Deum et populum; quare cunctis dominicis festisque diebus etiam suppressis, nisi dispensatio a Sancta Sede obtenta fuerit, missae sacrificium pro populo offerre sub gravi tenetur, tum quoque cum solum praecario titulo parochiale munus gerit.

282. – Quae alibi de mediis eradicandi vitia laicorum pro omnibus clericis decernuntur, potiori iure parochi sibi dicta, commendata vel praecepta reputent; quippe qui maiori tenentur obligatione fidelium suorum saluti prospiciendi.

283. – Sciant Parochi se nedum ex charitate, sed ex iustitia et proprii officii ratione, teneri ad sacramenta administranda sine quibus salus aeterna obtineri nequit vel saltem anima sine illis languescit.

284. – Cum tempus infirmitatis generatim sit tempus specialis propitiationis, Parochi, etiam non vocati, ad aegrotos accedant, ut eis non modo sacramenta administrent, verum etiam ut eis assistant, eos consolentur et consilium ipsis praebeant.

285. – Sequentes libros habeant Parochi apte et diligenti opera compactos et ordinatim compaginos

et distributos, nempe: 1° Librum baptizatorum pro filiis ex legitimo matrimonio ortis: 2° Librum baptismalem pro filiis illegitimis: 3° Librum confirmationis: 4° Librum ubi acta matrimonialia constant: 5° Librum obituum: 6° Librum ad statuta, ordinationes et monita, vulgo *Providencias diocesanas*, destinatus. Ubi id fieri possit, Liber qui de *statu animarum* inscribi solet, in quo intra limites paroeciae census degentium constat, accuratissime conficiatur.

286. – Ne parochi alienis curis a sacris ministeriis abstrahantur, ac praesertim ne avaritiae notam apud fideles incurrant, ad mentem Conc. Mexicani III (lib. III, tit. 20) prohibemus ne in paroecia sua, sive in vicinis, agros per seipsos excolant vel administrent, nisi de licentia Episcopi. Potiori de causa illis interdiciamus ne in negotiationibus, et quod damnabilius esset, in lucris pecuniae illicitis se immisceant. Haec nostra prohibitio et interdictio afficit eos omnes sive per se sive per interpositam personam id facientes. (Cfr. Conc. Anteq. tit. 2, n. 29).

287. – Parochos in domo parochiali nullatenus stabile praestent domicilium personis connubio iunctis, nisi Episcopus certior factus omnibusque mature perpensis nihil obstare iudicaverit.

288. – Omni qua possunt diligentia vitent ne familiares vel domestici, praesertim si quae femina servatis servandis illis assistit, in negotiis parochialibus intersint, decernant atque invigilent; imo vero aditus ad officinas ubi negotia aguntur parochialia eis omnino intercludant.

289. – Coadiutores sive Vicarii ad hoc parochis dati sunt ut ipsis in sacramentorum administratione sint adiutores, non vero ut illos absolute ab hoc onere eximant; hinc partem laboris cum suis Vicariis partiantur:

sed Parochi per seipsos diligenter sacramenta ministrent, praesertim cum nominatim eorum opera a fidelibus demandatur et cum aliqua specialis difficultas vel gravis casus in praedicta administratione praevideatur.

290. — Parochos hortamur ut cum suis Vicariis frequentem sermonem habeant, ipsis in ministerio exercendo consilium praebeant, eosque de iis quae ab ipso parochi fieri solent, cuiusmodi sunt ad matrimonium inquisitio praevia et examen et petitiones dispensationum, erudiant, et in praedicationis evangelicae munere exerceant.

291. — Meminerint parochi coadiutores ipsorum fratres et sodales esse, eadem ac ipsi sacerdotali dignitate insignitos. Eos igitur reverentia et charitate prosequantur: de eorum defectibus numquam cum laicis colloquantur, neque coram aliis eos corripiant. Curent tandem parochi ut, quae suis Vicariis animadvertenda, commendanda vel praecipienda sunt, per seipsos, numquam vero per domesticos et multo minus per consanguineos iniungant.

TITULUS IX.

DE VICARIIS PAROCHORUM.

292. — Vicariorum est parochum adiuvare in propriis muneribus adimplendis, et eius vices gerere cum iusta ratio id requirit. Obedientiam igitur parochi praestent fideliter. Quod si plus aequo gravatos se sentiant, ipsi parochi fiducialiter rem exponant, et si opus fuerit Vicario foraneo vel Ordinario rem deferant.

293. — Nihil Vicarii praecipiant, nullos publicos abusus corrigere aggrediantur, nullam innovationem inducant inconsulto parochi.

294. — A parochianis invisendis sedulo abstineant, nisi ratio officii aliud expostulet, praesertim si de illis agatur qui minus bene affecti erga parochum inveniuntur.

295. — A Paroecia cui inserviunt haud secedant sine legitima facultate. Et nisi gravibus de causis aliter Ordinario visum fuerit Vicarius commorari tenetur in ipsa parochiali domo; ibi autem comiter se gerat.

296. Meminerint Vicarii maximae aedificationi parochianis esse vinculum pacis ipsos inter et parochos. Vitent igitur quam maxime de parochi defectibus verbum facere, imo coram omnibus sollicitos se praebeant de proprii parochi honore.

297. — Maxima Vicariis opus est charitate, mansuetudine et patientia ut cum fidelibus, praesertim morbo periclitantibus vel rudibus, fructuose agant.

298. — Vicariis denique enixe commendamus ut fidenter sese erudiendos parochis committant, ipsos in dubiis prudenter consulendo, et sub eorumdem curam conciones tum catechesis explicationes conficiendo.

299. — Omnes et singulas monitiones, quas parochus Vicariis perficiendas existimet, hi demisso animo ac reverenter suscipiant; ita enim fiet ut postea parochos agere sciant.

TITULUS X.

DE ECCLESiarUM RECTORIBUS ET CAETERIS CLERICIS.

300. — Nonnullae sunt praesertim in civitatibus ecclesiae non parochiales, quae clericis traduntur ad cultum divinum ibidem curandum. Hi clerici ad ea omnia ius habent, quae cultui providendo necessaria vel utilia censentur, iuxta normas in iure praescriptas.

301. — Ecclesiam ipsam necnon mobilia omnia maxima diligentia curare tenentur: quoad restorationes aedificii aggrediendas ea omnia accurate servent quae de Ecclesiarum aedificatione vel reparatione alibi traduntur.

302. — Maxime curent concordiam cum Parochis fovete, et nullo modo iuribus parochialibus praeiudicium afferre.

303. — Prae oculis habeant ac serio meditentur quae de concionibus, catechesi tradenda et piis sodalitatibus ipsis passim edicuntur.

304. — Ceteri clerici, quibus nullum speciale officium commissum ab Episcopo fuerit, alicuius Ecclesiae servitio vel paroeciae ab ipso Ordinario adscribantur: atque in eis parochi vel rectori auxilium praebant ad normam eanonicarum praescriptionum. (Cfr. Conc. Trid. Sess, XIII c. 16 de Ref. et Const. *Apostolici Ministerii*. Innoc. XIII, 13 Maii 1723).

305. — Cetera quae de huiusmodi clericis suis locis statuimus attente ipsi perpendant ac diligenter servent.

SECTIO SECUNDA

De communibus clericorum obligationibus

306. — Qui in erudiendis atque instituendis populis ad virtutem praeerit, necesse est ut in omnibus sanctus sit, et in nullo reprehensibilis habeatur. Qui enim alium de peccatis arguit ipse a peccato debet esse alienus: nam qua fronte subiectos arguere poterit, cum ille possit statim correctus ingerere: Ante doce te quae recta sunt? (S. Isid. lib. 2 off.). Perpendant igitur frequenter ac meditentur clerici sequentia S. Conc. Tridentini verba: (cap. 1, sess. xxii de Ref.) « Nihil est quod alios magis ad pietatem et Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita et exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt: cum enim a rebus saeculi in altiore sublati locum conspiciantur, in eos tamquam in speculum reliqui oculos coniciunt, ex iisque sumunt quod imitentur. Quapropter sic decet omnino clericos in sortem Domini vocatos vitam moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone aliisque omnibus rebus nihil nisi grave, moderatum ac religione plenum praeseferant: levia etiam delicta, quae in ipsis maxima essent, effugiant, ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur quo maiori in Ecclesia Dei et utilitate et ornamento haec sunt, ita etiam diligentius sunt observanda: statuit Sancta Synodus ut quae alias a Summis Pontifi-